

ทุนทรัพยากรความรู้/Knowledge Assets

Domain การควบคุมงานก่อสร้าง

CoP การปฏิบัติหน้าที่ผู้ควบคุมการก่อสร้าง

เป้าหมาย (Desired State) เพื่อให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานควบคุมการก่อสร้างมีความรู้ สามารถใช้ทักษะในการกำกับควบคุมงานเป็นไปตามลำดับขั้นตอน

ประเด็นสำคัญ (Context) การปฏิบัติงานควบคุมการก่อสร้างให้มีคุณภาพมาตรฐาน

ประเด็นหลัก/หลักการสำคัญ (Critical Issues)	เรื่องเล่า/ตัวอย่างประสบการณ์ Story Telling/Experince Sharing	แหล่งข้อมูล/บุคคล (Source/Person)
<p>เทคนิคการทักษะ ประสบการณ์ การควบคุมการก่อสร้าง</p>	<p>เทคนิคการทักษะ ประสบการณ์การควบคุมการก่อสร้าง อาคารของทางราชการให้มีประสิทธิภาพ ผู้ควบคุมงานจะต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านการควบคุมงานและด้านการตรวจการจ้างร่วมอย่างดี และมีไหวพริบ สามารถใช้ทักษะ มีความรอบรู้ในอาชีพ สามารถแนะนำกำกับควบคุมการก่อสร้างได้ รับบทบาทหน้าที่ มีจรรยาบรรณ ซื่อสัตย์สุจริต สุภาพนอบน้อมมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ลดความขัดแย้ง ประกอบหลักสำคัญ ๒ ข้อ คือ</p> <p>ข้อที่ ๑. การกำกับควบคุมงานก่อสร้าง</p> <p>๑. การแนะนำ การกำกับกับการควบคุมงานก่อสร้างของทางราชการ</p> <p>การพูดคุยถึงวิธีการทำงานร่วมกันภายใต้สัญญาจ้างซึ่งเป็นสัญญาทางปกครอง ซึ่งต้องดำเนินการให้สอดคล้องตามกฎหมายระเบียบของทางราชการ เป็นการเริ่มต้นที่สำคัญ จะทำให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการก่อสร้าง การควบคุมการก่อสร้าง การตรวจการจ้าง หน้าที่และสิทธิต่างๆของผู้รับจ้างตามสัญญา</p> <p>๒. อาชีวอนามัยและความปลอดภัย</p> <p>ความปลอดภัยในระหว่างการก่อสร้างต้องมาเป็นอันดับหนึ่ง ต้องช่างสังเกตสภาพแวดล้อม การก่อสร้าง หมั่นคอยตักเตือน ให้คำแนะนำผู้รับจ้าง กระตุ้นและสร้างจิตสำนึกความปลอดภัยสม่ำเสมอ การสวมใส่อุปกรณ์ความปลอดภัยส่วนบุคคล ป้ายเตือนและเครื่องหมายความปลอดภัย การศึกษาความรู้เพิ่มเติมในเรื่องความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในการก่อสร้าง</p> <p>๓. เทคนิคการก่อสร้าง</p> <p>ส่วนเทคนิคการก่อสร้างนายช่างผู้ควบคุมงานต้องศึกษาเพิ่มเติมจากที่ศึกษาเล่าเรียนมา ทั้งทางด้านวิชาการและการเรียนรู้ทักษะ ประสบการณ์ จากความชำนาญของผู้อาวุโส แม้รวมถึงการศึกษาดูงาน เรียนรู้จากผู้รับจ้างที่มีประสบการณ์ อาทิ เทคนิคพิเศษในการก่อสร้าง การติดตั้งงาน</p>	<p>นายวรวิทย์ สิงหนาท กลุ่มมาตรฐานการก่อสร้าง กองแบบแผน โทร.๐๒ ๑๙๓๗ ๐๐๐๐ ต่อ ๑๘๓๑๑</p>

วิศวกรรมระบบประกอบอาคาร เป็นต้น เพื่อส่งเสริมประสบการณ์เทคนิคการก่อสร้างอาคาร และเพื่อสร้างความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการให้แก่ตนเอง

๔. ความสัมพันธ์ที่ดี กับผู้รับจ้าง

ควรมีความสัมพันธ์ที่ดี กับผู้รับจ้างและหรือตัวแทนที่ได้รับการแต่งตั้ง การพูดคุย การใช้คำแทนว่าคุณ/ผม จะเหมาะสมและเป็นการให้เกียรติซึ่งกันและกัน แม้อายุจะต่างกัน

-การพูดคุยที่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้างตามสัญญา ผู้ควบคุมงาน ต้องระมัดระวังคำพูดตัวเอง ต้องพูดหลักการก่อสร้างที่ถูกต้อง การปฏิบัติตามแบบรูปสัญญา วิธีปฏิบัติตามระเบียบราชการ ก่อนเสมอ ไม่แนะนำวิธีการที่ไม่เหมาะสม ชักเช็ก หรืออ้อมค้อม

-ผู้ควบคุมงาน ควรแลกเปลี่ยนช่องทางการสื่อสารเพื่อให้สามารถติดต่อผู้รับจ้างได้รวดเร็ว

-สังเกตดูว่าตัวแทนที่ได้รับการแต่งตั้ง มีอำนาจในการสั่งการ หรือการตัดสินใจมีขอบเขตมากน้อยเพียงใดตามสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้กำหนดระดับความสำคัญในการสั่งการหรือคำแนะนำเกิดผลในทางปฏิบัติงานจริง อาทิ เรื่องธรรมดาสั่งงานผ่านตัวแทนผู้รับจ้าง ส่วนเรื่องสำคัญแจ้งผู้รับจ้างว่าสั่งงานอะไรผ่านตัวแทน นอกจากจะให้ผลในทางปฏิบัติแล้ว ยังทำให้ตัวแทนนั้นเกรงว่าหากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำใดๆแล้ว เมื่อความทราบถึงผู้ว่าจ้างอาจถูกดำเนินได้

-บางครั้งการสั่งงานตัวแทนก็รับปากแต่ไม่ทำ ให้บันทึกลงในรายงานการก่อสร้าง และรายงานต่อคณะกรรมการตรวจการจ้าง

-และที่สำคัญ รักษาระยะห่างของความสัมพันธ์ให้พอดี ไม่สนิทสนม หรือให้ความเป็นส่วนตัวมากเกินไป ควรให้เกิดความเคารพนับถือในฐานะที่ท่านเป็นตัวแทนของผู้ว่าจ้างในการกำกับควบคุมงาน

๕. ผู้รับจ้างไม่เชื่อฟังคำแนะนำ

ควรบอกกล่าว/อ้างถึงอำนาจหน้าที่ของผู้ควบคุมงานตามข้อกำหนดของแบบรูปสัญญา การปฏิบัติตามมาตรฐานการก่อสร้าง คู่มือรายการกำกับควบคุมงานก่อสร้างให้มีคุณภาพมาตรฐาน คู่มือการตรวจการจ้าง เทคนิคและวิธีการก่อสร้างตามหลักวิชาชีพที่ดี ใช้เทคนิคด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี โน้มน้าวให้ปฏิบัติตาม เป็นต้น หากผู้รับจ้างดื้อดึงไม่เชื่อฟังคำสั่งหรือคำแนะนำของผู้ควบคุมงาน ให้รายงานปัญหาที่พบต่อคณะกรรมการตรวจการจ้าง หรือการใช้เทคนิควิธีการต่างๆตามประสบการณ์ของผู้ควบคุมงาน อาทิ การอธิบายถึงผลดี/ผลเสียที่ตามมา การเรียกตัวแทนของผู้รับจ้างที่มีใบประกอบวิชาชีพมาปรึกษาพูดคุย ทบทวนการกระทำที่อาจผิดต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ และให้ไป

อธิบายต่อยังผู้รับจ้างแทน หรือการสั่งหยุด

งานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานโครงสร้างหรืองานความปลอดภัยของอาคาร ฯลฯ

๖. ผู้รับจ้างใช้วัสดุ/อุปกรณ์ไม่ถูกต้อง

ผู้ควบคุมงาน ต้องศึกษาแบบก่อสร้างและรายการประกอบแบบทั้งหมดให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อกำกับให้การใช้วัสดุถูกต้องเป็นไปตามแบบรูปสัญญา การใช้วัสดุไม่ถูกต้องตามแบบรูปสัญญาหรือตามที่มีการอนุมัติการใช้ ต้องสั่งให้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง บันทึกลงรายงานการก่อสร้างประจำวัน และรายงานต่อประธานกรรมการตรวจการจ้างเพื่อ

ทราบ หรือแม้หากการใช้วัสดุ/อุปกรณ์ตามแบบรูปสัญญาแล้วพบว่าอาจทำให้เกิดความเสียหาย ความไม่ปลอดภัย หรือไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการใช้งานอาคาร ก็ต้องรายงานต่อประธานกรรมการตรวจการจ้างเพื่อพิจารณา หากผู้รับจ้างนำวัสดุ/อุปกรณ์ ที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับงานก่อสร้าง นำเข้ามาในหน่วยงานก่อสร้าง สั่งให้นำออกจากหน่วยงานก่อสร้างโดยเร็วและบันทึกลงในรายงานก่อสร้างประจำวัน

วัสดุ/อุปกรณ์ที่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ต้องติดเครื่องหมาย มอก. หากไม่พบเครื่องหมาย ให้สันนิษฐานว่า เป็นวัสดุ/อุปกรณ์ ที่ไม่ได้มาตรฐานจริง ห้ามใช้งานจนกว่าจะมีเอกสารพิสูจน์ว่าได้มาตรฐานจริง เช่น ใบสั่งซื้อจากผู้ผลิต หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ ต้องสั่งให้นำออกงาน หน่วยงานก่อสร้างทันที รายงานต่อประธานคณะกรรมการตรวจการจ้างและบันทึกลงในรายงานก่อสร้างประจำวัน

๗. บทบาทผู้ควบคุมงาน

การแสดงบทบาทของผู้ควบคุมงาน ควรในลักษณะของผู้ให้คำแนะนำ ผู้ประสานงาน แต่ยังคงบทบาทหน้าที่ของผู้กำกับตรวจสอบที่เข้มงวด เด็ดขาด เมื่อมีการทำงานที่ไม่ถูกต้อง

*การพูดคุยกับตัวแทนของผู้รับจ้างที่เป็นวิศวกร หรือมีคุณวุฒิที่สูงกว่า ให้ใช้คำแทนตัวว่าคุณ/ผม เพื่อไม่ให้ตัวเองดูต่ำกว่า ควรหลีกเลี่ยงที่จะออกคำสั่งโดยตรง ควรใช้คำถามเป็นตัวนำในการทำงาน เช่น คุณวางแผนงานไว้อย่างไร คุณคิดว่าจะติดตั้งอุปกรณ์ยังไง คุณมีวิธีแก้ไขอย่างไร แล้วพิจารณาตามว่าสามารถดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ หรือมีผลกระทบอย่างไร หากสงสัยให้โทรสอบถามจากกองแบบแผน หรือสั่งให้ผู้รับจ้างจัดทำรายละเอียดเรื่องที่พูดคุยหรือวิธีทำงานนั้นๆ เป็นเอกสารและลงนามรับรองโดยวิชาชีพที่ถูกต้อง เสนอผู้ควบคุมงานหรือคณะกรรมการตรวจการจ้างเพื่อทราบ ซึ่งเป็นบทบาทในฐานะผู้ควบคุมงานที่ทำให้ผู้รับจ้างยำเกรง แม้จะมีคุณวุฒิน้อยกว่า

๘. การจดบันทึก

ผู้ควบคุมงาน ต้องมีสมุดจดบันทึกช่วยจำ เพื่อจดการให้คำแนะนำ หรือคำสั่งงานในทุกๆวัน วันที่/เวลา แนะนำหรือสั่งงานเรื่องอะไร ห้อง/ชั้นไหน และใครที่รับคำสั่งก็ให้ลงชื่อรับทราบในสมุดบันทึก จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการกำกับควบคุมงาน ช่วยจดจำ/กันลืม ทบทวนเหตุอันน่าได้ และลดความขัดแย้งกับผู้รับจ้างที่จะมาโต้แย้งในภายหลัง หรือแก้งลัสม

ข้อที่ ๒. ผู้ควบคุมงานก่อสร้างกับการตรวจการจ้าง

๑. บทบาทผู้ควบคุมงานในการประชุมกรรมการตรวจการจ้าง

ผู้ควบคุมงาน ต้องกล้าแสดงบทบาทการเป็นผู้กำกับควบคุมการก่อสร้างที่ดี มีความจำได้ดีในแบบรูปและเอกสารประกอบแบบ มีความรู้ในเนื้องานก่อสร้างที่ควบคุม อาทิ

- การรายงานความก้าวหน้างานก่อสร้าง การรายงานสรุปผลการก่อสร้างงวดงานในการประชุมคณะกรรมการตรวจการจ้าง ด้วยตนเอง โดยมีรายละเอียดที่ครบถ้วน ตามความเป็นจริง

- การรายงานปัญหาหรืออุปสรรคที่พบตามความเป็นจริง พร้อมเอกสารประกอบ

- การนำเสนอความคิดเห็น หรือแนวทางการแก้ไขปัญหา อย่างชาญฉลาด ตามแนวทางวิชาชีพที่ดี ไม่ขัดแย้งกับระเบียบราชการและสัญญา

- การมีความรู้และวิธีปฏิบัติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพัสดุ ดีพอสมควร

- ศึกษาถึงรายละเอียดของวัสดุ/อุปกรณ์ ที่ผู้รับจ้างเสนอที่ประชุมตรวจการจ้าง และให้ความคิดเห็นที่ถูกต้อง ในการพิจารณา

- การใช้คำพูดที่สุภาพ นอบน้อม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

- การแต่งกายที่สุภาพเหมาะสม

- และที่สำคัญ แสดงบทบาทในการรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ ไม่พูดหรือแก้ตัวแทนผู้รับจ้าง

๒. การขัดแย้ง ตอบโต้ในการประชุมตรวจการจ้าง

ในการประชุมเพื่อรายงานปัญหา หรือการหาข้อเพื่อแก้ไขปัญหา หรือการประชุมเพื่อการเปลี่ยนแปลงแก้ไขสัญญา ผู้รับจ้างมักโต้ตอบ หรือแก้ข้อกล่าวหาตลอดเวลา ทำให้การประชุมเคร่งเครียด ความคิดเห็นขัดแย้งรุนแรงขึ้น ให้แก้ไขโดยการเชิญผู้รับจ้างออกไปรอนอกห้องประชุม เพื่อให้คณะกรรมการตรวจการจ้างได้รับฟังข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ เมื่อรวบรวมข้อคำถาม หรือสรุปได้แล้ว จึงเชิญผู้รับจ้างเข้าห้องประชุมต่อไป

เทคนิคหนึ่งที่จะลดบทบาทที่แข็งแกร่งของผู้รับจ้างลงโดยการบอกกล่าว เน้นย้ำบทบาท/สถานะของผู้รับจ้าง บอกถึงความรับผิดชอบของผู้รับจ้างตามสัญญาและข้อผูกพันตามกฎหมายทั้งทางแพ่งและอาญา ความรับผิดชอบและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ที่ต้องรับผิดชอบต่อความมั่นคงแข็งแรงของอาคาร ความปลอดภัยของชีวิตผู้คน ทั้งในระหว่างการก่อสร้างจนถึงการเปิดใช้งานอาคาร หรือการกระทำของผู้รับจ้างที่ทำให้งานล่าช้า/ต้องถูกปรับ จะช่วยให้ผู้รับจ้างลดบทบาทที่แข็งแกร่ง

๓. บทบาทผู้ควบคุมงานกับผู้รับจ้าง

ในบทบาทผู้ควบคุมงานจะต้องทำให้ผู้รับจ้างนับถือ เชื่อฟัง การเริ่มสนทนาทุกครั้งด้วยการพูดคุยแนะนำถึงสิ่งที่ต้องทำด้วยความถูกต้องทั้งตามแบบรูปสัญญา เทคนิคการก่อสร้าง ก่อนที่ผู้รับจ้างจะขอทำตามวิธีการของตนเอง ซึ่งมักลัดขั้นตอนและไม่ค่อยถูกต้อง ผู้ควบคุมงานจึงต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ ศึกษาแบบก่อสร้างและรายละเอียดอย่างถ่องแท้ ขึ้นใจ จะทำให้การพูดคุย สอบถาม หรือสั่งการ ทำได้อย่างมั่นใจ เกิดความน่าเกรงขาม นับถือ ประกอบกับการตรวจติดตามงานด้วยตนเอง เสมอไม่ใช่เชื่อเพียงการรายงานของผู้รับจ้าง จะทำให้ผู้รับจ้างรายงานความจริงไม่กลักรายงานเท็จ ผู้ควบคุมงานควรกล่าวอ้างถึงข้อกำหนดของสัญญา ข้อกำหนดวิชาชีพ หรือมาตรฐานบังคับต่างๆ จะช่วยให้ผู้รับจ้างเกรงกลัวและไม่กล้ากระทำผิด เป็นต้น

ในการประชุมคณะกรรมการตรวจการจ้าง หรือการติดตามงานก่อสร้างโดยกรรมการตรวจการจ้าง เมื่อมีคำถามจากกรรมการตรวจการจ้าง ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือข้อสงสัยในการก่อสร้างที่ต้องสอบถามจากผู้รับจ้างโดยตรง ไม่ควรตอบคำถามเหล่านั้นแทนผู้รับจ้าง แต่ควรอธิบายคำถามหรือรายละเอียดของคำถามเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้รับจ้างตอบคำถามให้ชัดเจน

เมื่อผู้ควบคุมงานออกคำสั่งให้ผู้รับจ้างดำเนินการให้เป็นไปตามแบบรูปสัญญา หรือแก้ไขงานก่อสร้างให้ถูกต้อง หากผู้รับจ้างแสดงอาการไม่พอใจ ให้จบคำพูดและเลี่ยงเดินออกจากสถานที่สนทนา และหาทางอื่นในการสั่งงาน เช่น การโทรศัพท์ หรือหากพิจารณาเห็นว่าเป็นงานที่สำคัญให้บันทึกสาเหตุและการสั่งการผ่านคณะกรรมการตรวจการจ้างถึงผู้รับจ้าง

๔. เอกสารประกอบการตรวจการจ้าง

-กำกับให้ผู้รับจ้างจัดเตรียมเอกสารเป็นไปตามคู่มือการตรวจการจ้าง และเตือนให้ทราบว่าหากเอกสารไม่ครบถ้วน อาจทำให้ไม่ผ่านการตรวจการจ้างงาน ส่วนตัวผู้ควบคุมงาน เตรียมบันทึกรายงานการควบคุมงานก่อสร้างประจำวันและรายงานสรุปงวดงานนั้นๆ เพื่อพร้อมสำหรับการรายงาน และอาจมีการติดตามตรวจสอบในระหว่างการประชุมคณะกรรมการตรวจการจ้าง

-การตรวจสอบสถานที่ก่อสร้างโดยรอบและเส้นทางขนส่ง
-การกำกับดูแลสถานที่ก่อสร้าง เส้นทางขนส่ง ทางเข้า/ออกและบริเวณพื้นที่โดยรอบ ให้มีความสะอาดพอสมควร มีรั้วหรือแนวเขตก่อสร้างที่ชัดเจน อยู่ในสภาพที่แข็งแรงมีความปลอดภัยเป็น
อย่างดี การติดตั้งป้ายเตือนความปลอดภัยต่างๆ การขนส่งโดยรถขนาดใหญ่ ให้ผู้รับจ้างแจ้ง
กำหนดการขนส่ง ต่อเจ้าของหรือผู้รับผิดชอบสถานที่องค์กรนั้น
ทราบล่วงหน้า มีป้ายหรือสัญญาณเตือนความปลอดภัย ในระหว่างการขนย้าย กำชับในเรื่องการ
ป้องกันการรบกวนจากมลภาวะที่มาจากการก่อสร้าง อาทิ ฝุ่นละออง เสียง แสง และวัสดุตกหล่น เป็น
ต้น หากผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตาม ให้นำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการตรวจการจ้าง.

ความคาดหวัง

๑. ลดความผิดพลาดในการควบคุมงาน
๒. ลดเวลาในการเข้าถึงเทคนิคทักษะการควบคุมงาน